

Одобрил:
КМЕТ:
Инж.Иван Иванов

**ПЛАН
ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ПЕРНИК
ЗА ПОДКРЕПА НА
ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ
(2015- 2017)**

**гр. Перник
2015г.**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за действие на Община Перник за подкрепа на интеграционните политики 2015 – 2017 г е част от Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на Област Перник и е изготвен във връзка с Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2020) . Разработеният план за действие има за цел да систематизира и планира работата на Общината за интеграция на ромското население, чрез разширяване възможностите ѝ за участие в национални и европейски програми.

1. Планът за действие ще се изпълнява в три периода: 2013 – 2014год. ,2015 – 2017год. и 2018 - 2020 год. Първият период се покрива изцяло от Националния план за действие по инициативата „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.

2. Планът за действие за подкрепа на интеграционните политики /2013 – 2014г./, /2015 – 2017г./ е разработен съгласно Заповед на Кмета на Община Перник от екип специалисти, представители на:

 Общинска администрация – Перник, сектори:

- „Здравеопазване, жилищна политика , спорт и социални дейности ”;
- „Образование, култура, младежки дейности и духовно развитие”
- „Превантивно-информационен център, МКБППМН и ОБСНВ”

 Дирекция” Социално подпомагане” - Перник

„Закрила на детето”

 Дирекция „ Бюро по труда”

3. При изготвянето на плана е предоставена актуална информация от ЕСГРАО.

4. В планирането на дейностите за постигане на стратегическите цели, активно участие взеха и представители на НПО - ромската общност.

5. Планът за действие е изготвен като отворен документ, който ще се актуализира, допълва и изменя.

6. Планът за действие следва да се разглежда, като приемлива основа за взаимно участие на всички жители на община Перник, споделящи идеята за по-добро, достойно бъдеще и мирно съжителство.

Заложените в плана мерки имат за цел - реализиране на комплекс от практики, чрез които да се постигне устойчивост в решаването на специфичните проблеми на ромската общност, населяващи територията на Община Перник.

Разрешаването проблемите на ромското население налага разработването на дългосрочна политика за приобщаването на малцинствата към икономическите и социални процеси протичащи в общината.

2. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА ПЕРНИК

Община Перник е разположена в Югозападна България, в живописната Пернишка котловина, по протежението на р. Струма, между три планини - Голо бърдо на юг, Витоша и Люлин на изток и югоизток .

Общината е част от област Перник. Състои се от 24 населени места с население 97 181 души (01.02.2011). Граничи с общините София, Брезник, Радомир и Ковачевци. В границите на община Перник влизат 2 града – Перник и Батановци и 22 села. Площта на общината е около 477.21 квадратни километра, което е около 20% от площта на Пернишка област. По осигуреност с ресурси общината попада в първа категория общини в България, като е на 10-то място по население и на 29-о място по територия.

За периода 2011-2014 г. населението в Община Перник бележи тенденция към намаляване. Нараства и броят на лицата над 63 годишна възраст, както следва:

2011 г. - 23628

2012 г. – 23688

2013 г. – няма данни

Разпределението на населението показва, че във възрастовата му структура са настъпили съществени промени. Най-общо те се изразяват в намаляване на относителния дял на младото и увеличаване дела на възрастното население. Макар и бавно, продължава процесът на демографското остаряване на населението в общината.

Таблица № 1

Раждания за 2012 г. (общ брой)	756
Раждания за 2013 г. (общ брой)	729
Раждания за 2014 г. (общ брой)	708

Таблица № 2

Починали за 2012 г. (общ брой)	1394
Починали за 2013 г. (общ брой)	1400
Починали за 2014 г. (общ брой)	1314

Данните са взети от ЕСГРАОН - Община Перник

Както се вижда от тези данни, можем да отбележим, че тенденцията за периода 2012-2014 г. е отрицателна - населението на общината намалява. Утвърждават се негативните тенденции в естественото развитие на населението, изразяващи се в ниската раждаемост на населението и относително високата смъртност.

Населението на Община Перник е със смесен етнически състав. По данни на НСИ от преброяването през 2011 г., то наброява 91 246 бр. души. Като роми в общината са се самоопределили - 1781 бр. души, а в град Перник - 1709 бр. души.

Точният брой на ромското население в Община Перник е по-голям от официалната статистика от НСИ (посочено по- горе) от преброяването през 2011 г. , но поради спазване на указанията на Европейския съюз на въпроса за етническа принадлежност да се отговаря доброволно, данните от официалната и неофициалната статистика се разминават.

Таблица № 3

Област Община Населено място	Лица, отговорил и на доброволн ия въпрос за етническа принадлеж ност	Етническа група				Не се самоопред елям
		българска	турска	ромска	друга	
ПЕРНИК	91246	88831	176	1781	208	250
ГР.БАТАНОВЦИ	2208	2189	3	3	8	5
ГР.ПЕРНИК	75251	73063	78	1709	183	218
С.БОГДАНОВДОЛ	485	481	-	-	-	4
С.БОСНЕК	155	154	-	-	-	-
С.ВИСКЯР	98	98	-	-	-	-
С.ВИТАНОВЦИ	269	269	-	-	-	-
С.ГОЛЕМО БУЧИНО	692	586	90	11	-	-
С.ДИВОТИНО	1858	1852	-	-	-	3
С.ДРАГИЧЕВО	2054	2020	-	27	4	-
С.ЗИДАРЦИ	80	80	-	-	-	-
С.КЛАДНИЦА	1039	1030	-	-	4	3
С.КРАЛЕВ ДОЛ	193	192	-	-	-	-
С.ЛЕСКОВЕЦ	117	116	-	-	-	-
С.ЛЮЛИН	823	822	-	-	-	-
С.МЕЩИЦА	861	854	-	6	-	-
С.ПЛАНИНИЦА	30	30	-	-	-	-
С.РАДУЙ	51	51	-	-	-	-

С.РАСНИК	394	394	-	-	-	-
С.РУДАРЦИ	1312	1277	-	23	5	7
С.СЕЛИЩЕН ДОЛ	138	138	-	-	-	-
С.СТУДЕНА	1749	1748	-	-	-	-
С.ЧЕРНА ГОРА	295	295	-	-	-	-
С.ЧУЙПЕТЛОВО	28	28	-	-	-	-
С.ЯРДЖИЛОВЦИ	1066	1064	-	-	-	-

Положението на ромското малцинство все още изисква основни подобрения, особено що се отнася до обучението и заетостта, образованието, здравеопазването и жилищните условия. Особени усилия трябва да бъдат положени в областта на социалното включване.

В ромските общности са налице различни фактори, пораждащи бедността - ранно отпадане от училище, ниско образование и/или липсваща професионална квалификация на голяма част от жителите, трайна безработица и липса на трудови навици за част от тях, ограничени възможности за заетост, лоши битови условия, липса на достъп до здравни, социални, образователни услуги.

През Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните /МКБППМН/ към община Перник преминават малолетни и непълнолетни лица, извършили противообществени прояви, неподлежащи на съдебно наказание. 80% от лицата, на които са образувани възпитателни дела през 2014 година са от ромски произход.

Постъпили от	Бр.	Наказания по чл.13от ЗБППМН	Бр.
Районна прокуратура	52бр.	т.1-предупреждение	30бр.
Районен съд	1бр.	т.3-консултации,обучения и програми	12бр.
Сигнални писма	9бр.	т.4-под възпитателен надзор на родителите	14бр.
ОДМВР Перник	3бр.	т.5-възпитателен надзор на обществен възпитател	13бр.
Общ.бр.	65бр.	т.10-обществено полезен труд	32бр.
		т.11- настаняване в СПИ	1бр.
		т.12-предупреждение за настаняване във ВУИ	3бр.
		т.13-настаняване във ВУИ	1бр.
		Общ.бр. 106 бр.	

Наказанията по чл.13 от ЗБППМН са повече от наказаните лица, тъй като на лицата са наложени повече от едно наказание.

Необходима е корекционно –възпитателна работа с децата от ромски произход за намаляване броя на противообществените прояви.

3. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Демографските процеси, увеличената заболеваемост, физическото развитие, факторите на риска за здравето, бедността, безработицата, недостатъчното икономическо развитие, както и други фактори, свързани с тях, формират социалният статус на населението в Община Перник. Най-общо здравно-демографското състояние на населението се характеризира с :

- ✚ тенденция за намаляване на раждаемостта;
- ✚ тенденция за увеличаване на смъртността;
- ✚ влошаване на съотношението между населението в трудоспособна и нетрудоспособна възраст.

- ✚ Увеличението на процента на лицата с хранителни заболявания в общината, от различни възрастови групи води до голяма инвалидизация.

Промяната във възрастовата структура на населението води до промяна в структурата на здравните потребности и увеличаване разходите за здравни услуги.

Естественят прираст на населението е синтезиран израз на промените в двата основни демографски процеса: раждаемостта и смъртността. Равнището на раждаемостта и нейното изменение се влияят от много икономически, психологически и други фактори, които са свързани с трудовата активност, образованието и професионалната квалификация.

Вторият основен елемент от процеса на естественото движение на населението е смъртността. Нейното изменение е свързано с комплексното действие на много фактори. През последните години се отбелязва тенденция на увеличаване общата смъртност на населението.

Застаряването на населението води до увеличаване на демографската криза , с всички произтичащи от това затруднения за здравното обслужване на населението. Увеличават се разходите за издръжка на възрастните поколения. Намаляват възможностите за профилактика на децата и на хората в активна възраст.

Върху появата на рисковите фактори имат определено влияние икономическите и социални условия в страната и в частност - в община Перник. В това отношение трябва да се отбележат: безработицата, намаляването на доходите на голяма част от населението, влошената структура на разходите и потреблението. Други негативни фактори, свързани с начина на живот, са:

- ✚ **поведенчески: злоупотреба с алкохол, тютюнопушене, рисково сексуално поведение,увеличената употреба на психоактивни вещества;**
- ✚ **хранене: небалансирано и нерационално;**
- ✚ **психосоциален стрес.**

Според определението на СЗО – здравето е като съвкупност от физическо, психическо и социално благополучие за човека. Това е основен приоритет в дейността на общинската администрация за осигуряване на оптимална система за здравеопазване на населението.Необходимо е да се предоставят превантивни, диагностични, лечебни и рехабилитационни услуги. Значителен дял в този принос заема здравната култура и информираността , относно правата на пациентите, създаване на условия за здравословен начин на живот.

Усилията да се насочат към подобряване взаимоотношенията между отделните нива и между различните участници в процеса на предлагане и ползване на здравните услуги. Особено внимание да се отдели на превенцията, на здраве за всички възрастови групи.

Здравното обслужване в Община Перник е организирано в различните видове лечебни и здравни заведения за доболнична помощ и специализирана помощ.

РЗИ, РЗОК	
МБАЛ "Р.Ангелова"- Ад, СБДПЛР-ЕООД, СБАЛББ-ЕООД	
ДМСГД	
Хосписи	2 броя
ДКЦ, Медикодентален център, Дентален център	
Медицински центрове	7 броя
Медико-диагностични лаборатории	4 броя
Медико-технически лаборатории	10 броя
Дентална първична практика	86 броя
Групова дентална практика	7 броя
Индивидуална практика за ПМП	52 броя
Групова практика за ПМП	5 броя
СИМП	63 броя
Групова практика за СМП	8 броя
Център за спешна медицинска помощ	1 брой
Аптеки	45 броя
Детски ясли	2 броя
Здравни кабинети в училища и детски заведения	50 броя и 80 бр. медицински специалисти.
Здравен медиатор към община Перник	0 брой

Оценката на заболяемостта и смъртността показва, че основните причини за заболяемостта са от различни нозологични единици като основен дял на сърдечно-съдовата система, новообразувани болести, болести на дихателната система, ендокринните и др. В структурата на заболяемостта се очертават изводите за повишена заболяемост във възрастовата граница над 18 години, свързана с по-големия относителен дял на възрастното население. Броят на лицата с трайна неработоспособност непрекъснато нараства. Най-голям за областта е относителният дял на инвалидизираните лица със загубена неработоспособност от 71% - 90 %, след тях със ТНР от 50% до 70 %.

Проблемите на здравето са свързани и с широкото разпространение на рисковите фактори, породени от стила и начина на живот на населението.

Проблеми:

Достъп до здравеопазване на лицата от ромски произход е незначителен, което се определя от факта липса на здравни осигуровки, вследствие на което се наблюдават и негативни тенденции, свързани със здравословното им състояние и висока заболяемост. Сред причините са масовото обедняване, непълноценното хранене, постоянния стрес, нехигиенните

жилищни условия, ранните и чести раждания при ромите. Често явление е липсата на личен лекар по различни причини. Много от ромите са изправени пред избора да си купят храна или лекарства.

Предложения за решаване на проблемите:

Дейности:

- ✚ Насочване усилията към превенция на здравето на населението.
- ✚ Оптимизиране на здравно-просветната дейност в училищата с преобладаващо ромско население, с цел повишаване здравните знания и осигуряване достъп до здравна информация.
- ✚ Създаване условия за социализация на ромски деца в детските ясли, детските градини и училищата.
- ✚ Подобряване достъпа на гражданите и децата от етническите малцинства до качествена медицинска и дентална помощ.
- ✚ Ограничаване заболяемостта от заразни и паразитни болести.
- ✚ Подобряване комуникацията между ромското население и здравните органи, чрез високо ниво на посредничество от страна на здравния медиатор.
- ✚ Профилактика на незаразните хронични заболявания и промоция на здравето.
- ✚ Повишаване информираността на ползващите здравни услуги.
- ✚ Повишаване на здравната култура сред малцинствата посредством организирани тематични беседи и лекции от специалисти.
- ✚ Провеждане на текущ санитарен и противоепидемиологичен контрол от съответните органи.
- ✚ Реализиране на превантивни програми, чрез семейните лекари и здравните медиатори.
- ✚ Съвместно с РЗИ да се изготвят нагледни информационни кампании и се осъществяват чрез здравния медиатор и ПИЦ .
- ✚ Община Перник съвместно с РЗИ,РЗОК,ОПЛ и лечебните заведения да приведат в действие изготвения план за подкрепа на интеграционните политики 2015 – 2017 година.

4. ОБРАЗОВАНИЕ

Дейността на община Перник в областта на образованието и предучилищното възпитание е основана на разбирането, че главна ценност в образователната система е детето, респективно – ученикът с неговите потребности за израстване, развитие и обучение.

В тази дейност намират отражение и се реализират и някои изисквания и приоритети пред образованието, които произтичат от членството ни в Европейския съюз и стратегията за развитието на Европа.

Учебните заведения на територията на Община Перник са следните:

Брой училища/брой ученици: 23 общински училища - 6 777 бр. ученици;
6 професионални училища с 1755 бр. ученици.

Брой детски градини/брой обхванати деца: 14 бр. детски градини с 2 939 бр. деца;

Списък на училища и детски градини в община Перник с по голям от 10 брой деца и ученици от ромски произход.

Таблица № 4

№	Име на училището	Местоположение	Вид	брой ученици
	Училища			
1	IX ОУ "Т.Ненков"	Перник	Общообразователно	330
2	V СОУ "П.Р. Славейков"	Перник	Средно Общообразователно	317
3	VII ОУ "Г.С.Раковски"	Перник	Общообразователно	219
4	XII ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"	Перник	Общообразователно	332
5	XII ОУ "Васил Левски"	Перник	Общообразователно	140
6	ОУ "Св.Константин Кирил Философ"	Перник	Общообразователно	238
7	VII ОУ „Г.С. Раковски“	Перник	Общообразователно	219
8	X ОУ "А.Костадинов"	Перник	Общообразователно	392
9	ОУ „Св.Св.Конст. Кирил-Философ“	Перник	Общообразователно	238
10	XVI ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“	Перник	Общообразователно	281
11	VI ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“	Перник	Общообразователно	254
12	ПТГ "Ю.Гагарин"	Перник	Професионално	104
13	ПГОТ „Св.Иван Рилски“	Перник	Професионално	347
14	ТПГ "Мария Кюри"	Перник	Професионално	130
15	ПГИ	Перник	Професионално	571
16	ПГЕМП "Хр.Ботев"	Перник	Професионално	161
17	ПГТС "Арх.И.Миланов"	Перник	Професионално	442
	Детски градини			бр.деца
1	ЦДГ №15 "Райна Княгиня"	Перник	Целодневна детска градина	50
2	ЦДГ №3 "Пролетен цвят"	Перник	Целодневна детска градина	78
3	ОДЗ №4 "Чуден свят"	Перник	Обединено детско заведение	152
4	ОЗД №5 "Вела Пеева"	Перник	Обединено детско заведение	91
5	ОДЗ №11 "Знаме на мира"	Перник	Обединено детско заведение	161
6	ОДЗ №12 "Радост"	Перник	Обединено детско заведение	115
7	ЦДГ №15	Перник	Целодневна детска градина	90

Стремежът да се поддържат тези учебни заведения и детски градини е продиктуван от желанието да се задържат по-голям брой млади семейства.

Три основни фактора влияят на структурата на общинската образователна система:

1. Демографският фактор дава своето негативно отражение, както върху броя на учениците, така и върху броя на учебните заведения в общината.

2. Фактор раждаемост: статистическите данни от ЕСГРАОН в община Перник за родените и подлежащи на задължително обучение ученици през

следващите пет години не променят съществено броя на учениците в училищата.

3. Миграционните процеси в страната /към други градове/ и в чужбина влияят значително върху общия брой на учениците и води към тяхното намаляване. Движението от и към чужбина засяга най-вече училища и райони, където преобладават ученици с ромски етнически произход и там където нивото на безработицата е голямо.

През последните две години се забелязва тенденцията за намаляване броят на отпаднали деца в задължителна училищна възраст. Това е в резултат на оптимизиране на училищната мрежа и създаване на по – добри условия за образователен процес и по високо качество на образование.

За учебната 2011- 2012 г. само един ученик от ромски произход е отпаднал от обучение.

За учебната 2012-2013 година подлежащи за първи клас са децата, родени през 2005 година. По списък от Община Перник, родените през 2005 г. с постоянен адрес Община Перник са 699 деца, записани в първи клас – 755. Данни за необхванати деца в Община Перник няма.

Отпаднали ученици за 2014-2015 година – 3 деца от ромски произход.

За всички ученици до 16 годишна възраст на територията на Община Перник е осигурен е безплатен транспорт и изключително добра транспортна схема, което дава възможност на децата от ромски произход да пътуват до избрано от тях училище, което улеснява процеса на десегрегация на територията на Община Перник .

За IX ОУ «Темелко Ненков» е осигурен училищен автобус с цел разширяване на възможностите за достъп на учениците от малцинствата до образование и обучение. Още 5 автобуса са подsigурени за други училища на територията на общината.

В съвременното българско училище се наблюдават проблеми от различен характер – демотивация за учебен труд при учениците от етническите малцинства, безпричинни отсъствия, апатия към училищния живот, бърза смяна на реакции и настроения, проява на невъздържаност и агресия, нежелание за изява в полезни и приятни за тях дейности, липса на себеуважение и уважение към другия. Тези проблеми се задълбочават и поради слабия родителски контрол. Голяма част от родителите са подвластни на негативни влияния и не са добър пример за подражание на собствените си деца. Голям процент от децата и учениците не посещават учебните заведения, принудени да работят, в някои случаи да просят и крадат. Чрез привличането и задържането им в образователните институции част от тези проблеми ще бъдат сведени до минимум. С особена сила тези изводи могат да се отнесат към семействата от ромския етнос.

За това и в стратегиите за развитие на община Перник приоритетите са насочени към възпитанието, обучението и интегрирането на децата и учениците от етническите малцинства. Целта е да се създадат оптимални условия за приобщаването на децата и учениците от етническите малцинства към идеите на училището и детската градина.

Участието на подрастващите в различни клубни дейности по интереси, в извънкласни и извънучилищни форми на работа ще им даде възможност за личностна изява, за по – бързото им интегриране в училищния социум и за бъдещата им реализация.

В областта на образованието се реализират проекти за интеграция на малцинствата и достъп до качествено образование. Работата с децата от ромски произход е съобразена с националния проект за реформиране на образователната система, Националната стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, стратегията на община Перник за борба с наркоманните.

Проблеми:

В сферата на образованието на територията на Община Перник се реализират редица проекти за решаването на проблемите със задържането на децата и учениците от ромски произход, а именно като проблеми могат да се посочат: ранни бракове и отпадане от образователната система, липса на подходящи специалисти, които да работят с родителите и учениците от ромски произход за задържането им в училище; извънкласните форми в училище се осъществяват предимно по проекти, които са с определен срок и след приключване няма приемственост.

Предложения за решаване на проблемите:

Дейности:

- ✚ Симулиране адаптацията на ученици към училището.
- ✚ Засилен интерес към детската градина с цел – обхващане и задържане на по – голям брой деца на възраст от 3 до 6 години, като ще им осигурят равен старт при постъпване в училище.
- ✚ Подобряване на материално – техническата база в училищата и детските градини и осигуряване на учебно – технически средства и помагала, дидактически материали за обучение и игри.
- ✚ Включване на децата и учениците в клубовете по интереси с цел развиване способностите си, усъвършенстване, удовлетвореност и повишаване на самочувствието им на знаещи и можещи.
- ✚ Запознаване на децата с културното многообразие, проучване и съхраняване културното наследство на нацията и на ромския етнос. По този начин ще изградят у себе си стъпка по стъпка нравствена ценностна система и усещането, че светът е многолик и универсален, и че те му принадлежат.
- ✚ Създаде атмосфера на толерантност, мотивация за участие в образователния процес и желание за индивидуална изява на учениците.
- ✚ Въвеждане на интерактивни методи на преподаване и обучение.
- ✚ По – широко използване на информационните технологии в преподаването и обучението.
- ✚ Провеждане на екскурзии с учебно – познавателна цел.

През 2010 г. Община Перник кандидатства по оперативна програма Развитие на човешките ресурси, приоритетна ос – Интеграция на децата и учениците от етническите малцинства „ Равен старт за всички”. Програмите, заложи в проекта са насочени към децата и учениците от етническите малцинства, които не проявяват интерес към образователния процес и са застрашени от отпадане. Целта на проекта отговаря на областта на

интервенция, като предлага реализация на дейности, съобразени с предпочитанията на участниците в целевата група. Така те ще се чувстват пълноценни, значими личности, мотивирани да учат и творят, ще се преодолеят тяхната социална изолация. подобри комуникацията между ученици, родители, учители и гражданското общество и ще доведе до повишаване интереса на всички към ролята на училището за образование, възпитание и социализацията на децата и учениците от етническите малцинства, ще сближи участниците в проекта.

По същата приоритетна ос IX ОУ реализира проект „Училище за усмивки”.

5. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Община Перник се стреми да води активна общинска жилищна политика. В следващия програмен период ще се акцентира на енергийната ефективност на жилищата и подобряване стандарта на живот на гражданите (в т.ч. ромите, ромските махали), включително чрез използване на възобновяеми енергийни ресурси. В този смисъл ръководството на община Перник следва да планира дългосрочна политика за насърчаване на новите тенденции и конкретни последователни мерки, които да доведат до желаната ефективност.

Общият брой на общинските жилища сега е 678. ОбС – Перник на свои заседания, по предложение на Кмета на Общината, е разпределил наличния жилищен фонд по брой жилища , вид и местонахождение в съответствие със Закона за общинската собственост и НУРУРОЖ.

В град Перник са обособени няколко района, населени предимно с ромско население: кв. ”Рудничар”, кв. ”Хумни дол”, кв. ”Куциян”, кв. „Караманица”, кв. „Железни заводи”, кв. ”7–ми септември”, кв. ” В. Левски”, кв. „Цалева клуша”.

В три квартала - кв. ”Каменина”, кв. „Могилоче” кв. „Мошино” живеят по-компактна група жители от ромската етнос.

ОБЩНСКИ БЛОК кв. Мошино, ул. „Мл. Стоянов” №11

Блока е с лошо състояние на жилищния фонд и с лоша инженерна инфраструктура - водопровод, канализация, течаш покрив и без работещ асансьор. Конструкцията е ЕПЖС. Коридорен тип с двустранно разположение на стаите. Има два асансьора които не работят. Блока е топлофициран с централно парно отопление, но част от радиаторите липсват и поради натрупани сметки от наемателите, топлоподаването е прекратено В и К и ел. инсталациите са физически и амортизирани и функционално обезценени. Принудителната вентилация в санитарните възли не работи. Покрива е плосък с хидроизолация, но поради дългият период, през който не е правено ремонт са се получили течове. Дограмата е дървена и неизолирана и има загуба на отоплителна енергия. Стените са облицовани с тапети като пода е с балатум и мокет, а тавана и общите пространства са боядисани с постна /блажна/ боя.

„БАРАКИТЕ” в кв.МОГИЛИЧЕ”

Територия от кв. ” Могилоче” не е населена изцяло от целевата група. Застрояването на квартала е ниско. Жилищата са предимно еднофамилни къщи, построени върху частни терени. Кварталът е напълно електрифициран, с изградена техническа инфраструктура. Социална и образователна структура - 1

бр. ОДС, 1 бр. СОУ. Има добър достъп до здравни и социални услуги в БТ И ДКЦ - находящи респективно на 2 км и 980 метра.

Обособена територия са жилища, които не отговарят на законоустановените стандарти за жилищно_строителство и проектиране. Помещенията са били използвани за настаняване на бригадири, строили жп линията. През 2002 година бараките са били 7 на брой, като сега наброяват 3 с общо население 189 души. Жилищата, са електрифицирани с външен източник за питейна вода, без изградена канализация и санитарни помещения.

Кв. „В. Левски“

Намира се в югоизточната част на град Перник. Заема площ от 81 дка С население от 671 души. мъже - 298, жени - 352 . деца от 0-17 години – 259. Приблизителен брой на ромското население 252 души.

Състояние на ползвания сграден фонд – лицата живеят незаконно в обществени постройките, производствени неизползвани сгради и близо до двор на СОУ. Има електрификация, водопровод за питейна вода - външен източник, който обслужва цялата територия. С изградена канализация и външни санитарни помещения.

В квартала са заселени компактни групи с регистрирани прояви: увреждане на чужда собственост, грабежи, кражби на метали, кабели жезла улични шахти, движимо имущество общинска и/или частна

Кв „ Куциян”

Намира се в източната част на град Перник. Заема площ от 139 дка С население от 1000 души. Размер на територията обитавана около 1900 кв м.

Състояние на ползвания сграден фонд – ромското население в квартала живее незаконно в жилища на Мини Перник АД. Има електрификация (незаконно включили се към ЧЕЗ) и водопровод с изградена канализация и външни санитарни помещения.

В района е регистриран противозаконен подземен добив на въглища с цел продажба като за целта се изграждат подземни галерии, където се използват за работа непълнолетни и/или малолетни деца и има предпоставки и опасност от затрупване и задушаване.

Кв "Хумни дол"

Намира се в източната част на град Перник. Заема площ от 23 дка, с население от 890 души. Има регистриран противозаконен подземен добив на въглища с цел продажба като за целта се изграждат подземни галерии, където се използват за работа непълнолетни и/или малолетни деца и има предпоставки и опасност от затрупване и задушаване

Състояние на ползвания сграден фонд - Целевата група живее незаконно в жилища на Мини Перник АД. Има електрификация (незаконно включили се към ЧЕЗ) и водопровод, с изградена канализация и външни санитарни помещения.

Във връзка със земетресението от 22.05.2012 г. са извършени над 450 огледа на имоти пострадали от земетресението.

Вследствие на което бяха раздадени 102 палатки. На основание на заповед № 930/11.06.2012 г. на Кмета на Община Перник се сформира Комисия за проверка наличността на раздадените палатки. Иззети бяха 37 броя палатки, предоставени на лица от ромски произход.

Общото състояние на жилищния фонд - общински и частен е незадоволително. От години не се поддържа, фасадите на много сгради се рушат, поради ограниченият общински бюджет.

Проблеми:

Един от проблемите е свързан със собствеността върху земята и законността на постройките. Правната несигурност генерира у ромите изключително краткосрочно поведение към жилищата. Това може да се подобри чрез подобряване на инфраструктурата и подпомагане спазването на нормативните изисквания по устройството на територията.

Като цяло от анализа на жилищния фонд се открояват следните проблеми :

- ✚ Значителен дял влошено състояние на жилищния фонд: остарели водопроводни инсталации, амортизирана хидроизолация;
- ✚ Затруднения от страна на общината по отношение на грижата и поддържането на жилищния фонд;
- ✚ Недобра организация на управлението на сградите в режим на етажна собственост. Делът на общинския жилищен фонд е разпръснат сред частни жилища в етажна собственост, което затруднява неговото управление и предприемането на мерки за подобряване на състоянието им;
- ✚ Затруднения от страна на общината при събирането на дължим наем в следствие на социални фактори - безработица, многодетни семейства, ниски доходи;
- ✚ Заделянето на изключително малко държавни и общински средства за строителство и ремонт на съществуващия жилищен фонд;
- ✚ Наематели, които нямат възможност да поддържат жилището или влошават неговото състояние;
- ✚ Висока енергоемкост - лоша термоизолация на стените и уплътненията на физически остарелите дограми, в резултат на което се увеличават разходите за отопление, което утежнява бюджета на наемателите;
- ✚ Основен проблем за ромските квартали е узаконяване собствеността върху земята и законността на постройките.
- ✚ Земетресението от 22.05.2012 г. е нанесло огромни щети на общинския жилищен фонд.

Предложения за решаване на проблемите:

Дейности:

- ✚ Необходимост от осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение.

- ✚ Необходимост от изграждане на нови, ремонт и реновиране на съществуващите общински жилища по проекти със европейски средства, в които да бъдат настанени представители на маргинализирани групи. Практиката показва, че жилищните условия оказват значително влияние върху здравето на обитателите, особено на децата.
- ✚ Подобряването на качеството на съществуващите социални жилищата ще позволи да се предотврати отрицателното въздействие, което едно прекалено влажно, студено, с лоша вентилация жилище оказва върху здравето на живущите в него.
- ✚ Необходимо е да се предприемат мерки за включване на неурбанизираните квартали в регулация и решаване на редица проблеми за подобряване условията на живот и екологичното състояние, чрез спазването на нормативните изисквания по устройството на територията.
- ✚ Изграждане на инфраструктура в ромските квартали по проекти с европейски средства;
- ✚ С прилагане на интегриран териториален подход, при който на териториален принцип едновременно ще се предприемат мерки и ще се обединяват ресурси по различни приоритети, съобразени с местните особености и нужди, включително на най-нуждаещите се, ще бъде постигната видима промяна на конкретно населено място, квартали или махали.

6. ЗАЕТОСТ И БЕЗРАБОТИЦА

Първостепенна задача на община Перник през последните години е преодоляване нарастващата безработица и мобилизиране на всички възможности за повишаване на заетостта. Средногодишния брой на безработни в община Перник си изразява по долу изложени таблици.

Таблица № 5

Регистрирани безработни лица за 2012г.	3 969
Регистрирани безработни лица за 2013г.	4 228
Регистрирани безработни лица за 2014г.	3 724

Таблица № 6

Брой безработни лица без или с по-ниско от основното образование 2012 година	927
Брой безработни лица без или с по-ниско от основното образование 2013 година	1058
Брой безработни лица без или с по-ниско от основното образование 2014 година	975
Брой безработни лица с увреждане 2012 година	254
Брой безработни лица с увреждане 2013 година	316
Брой безработни лица с увреждане 2014 година	647
Брой безработни лица на възраст от 18 – 29 год. 2012 година	908

Брой безработни лица на възраст от 18 – 29 год. 2013 година	804
Брой безработни лица на възраст от 18 – 29 год. 2014 година	647
Брой безработни лица на възраст над 55 год.2012 година	685
Брой безработни лица на възраст над 55 год. 2013 година	916
Брой безработни лица на възраст над 55 год. 2014 година	848

През 2014 г. в Дирекция «Социално подпомагане» гр. Перник по различните нормативни основания са подпомагани следният брой лица и семейства от община Перник:

- ✚ ППЗСП: чл.9 – 466 лица и семейства, чл.16- 248 лица и семейства; чл.14 – 4 лица и семейства; чл.20 – 404 лица и семейства;
- ✚ ЗСПД чл.5а – 125; чл.6 -767 лица за 774 деца; чл.7 – 7701 лица чл.10 - 554; чл.8 – 294 лица за 313 деца; чл.8д – 358; целева помощ за първокласници – 538 лица за 548 деца;
- ✚ ЗИХУ чл.25 - 11419 лица; чл.26 – 2371 лица; чл.28 – 164 лица; чл.29 – 8947 лица; чл.30 – 2052 лица.

На пазара на труда, процента на хората с ниско образование и съответно с ниска квалификация е голям. В тази група попада ромското население, което се отличава с горните показатели. Ниското образование и квалификация ги нарежда и в един друг показател на трайно безработните. Липсата на образование и квалификация води до трудности при включване в първичния пазар на труда, защото работодателите все по-често търсят квалифицирани хора. Така ромското население образува рискова група на трудовия пазар – без образование, без квалификация, без трудови навици и професионални умения. Това само по себе си определя лош икономически и социален статус. Преодоляването на тези явления може да се постигне чрез образователни и професионални знания и умения за равен достъп до пазара на труда.

Усилията за преодоляване безработицата трябва да бъдат насочени към следните дейности:

- ✚ Превантивни – обучение и квалификация на безработни лица
- ✚ Насърчителни - пакет от мерки за работодателите за насърчаването им в наемане на хора в неравностойно положение на пазара на труда.
- ✚ Търсенето на различни мерки и програми за заетост и включване на хора в тях с различни параметри:
  - Продължително безработни лица
  - Лица над 50 годишна възраст
  - Семейства където и двамата родители са безработни
  - Социално слаби лица
  - Младежи до 29 год.
  - Сираци
  - Лица с трайно намалена работоспособност

○ Лица освободени от местата за лишаване от свобода

В тези рискови групи попадат и хора от ромското население. Чрез включването им в програми и мерки на заетост ще бъдат намалени социалните последици в живота им.

Една от най-използваните национални програми за включване в трудова заетост на ромското население е „От социални помощи към осигуряване на заетост“. В продължение на десет години от 2003 година/ когато е стартирала програмата/ през нея са преминали голям брой безработни лица, които са регистрирани като безработни над 1 година и се подпомагат от Дирекция „Социално подпомагане“ – Перник. Лицата, включени в програмата не са постоянна константа. Броят на обхванатите в програмата всяка година намалява.

В община Перник се реализират европейски, национални и регионални програми по заетост. По оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“ финансирана с европейски средства работят схеми, които предоставят възможност на безработните не само да започнат работа, но и да придобият квалификация.

По схемата „Подкрепа за заетост“ са назначени 94 лица. От включените лица в схемата, преобладават тези с основно или с по-ниско образование, Периода на действие на програмата е 1 година и е финансирана с европейски средства. Необходимо е да бъдат заложили мерки за квалификация на ромите в областта на строителството, тъй като това е приоритетната сферата за включване в трудова заетост с оглед преодоляване последиците от земетресението през м.май 2012г. В тази посока и ще бъде ангажираността и на ромското население.

Община Перник ще продължи да работи по пълноценното използване на инструментите на структурните фондове за повишаване на пригодността им за заетост.

По схемата „Аз мога и аз мога повече“ са включени в обучение близо 1 700 лица.

По схемата „Развитие“ с проект „Нов избор за реализация“ са обучени 1 324 безработни лица, които са придобили различна квалификация и са включени в заетост на пълен работен ден и трудови договори за една година реализация 836 лица. Професиите по които придобиват квалификация безработните лица са предимно от бранша строителството, електротехници, работници във „В и К“, градинари и др.

НП „Заетост и професионално обучение на хора с трайни увреждания са наети 8 лица от които на 4 Община Перник е работодател.

НП „Старт в кариерата“ са включени 2 лица до 29 годишна възраст ,със завършено висше образование без трудов стаж.

В програмата за управление и развитие на Община Перник е заложена стратегическа цел: подобряване околната среда и инфраструктурата, икономическите и социални показатели на населението. При решаването на текущи и оперативни програми се търси актуализация на социално-икономическите процеси и среда.

В общия фон на безработицата в страната, която е 10.69%, в община Перник като процентно съотношение тя е по-малка и е в размер на 8 %.

Независимо от тези показатели безработните в общината се увеличават. Откроява се групата на хората с ниско образование и без квалификация.

Проблеми:

- ✚ Тежък проблем – скритата безработица
- ✚ Безработните жени с голям дял в общия процент.
- ✚ Безработното население от ромски произход в община Перник е 60%/по неофициални данни/
- ✚ Всички програми по заетост независимо от тяхното ниво/европейско, национално, регионално/ са с крайно недостатъчни работни места.

Предложения за решаване на проблемите:

Дейности:

- ✚ Трудовите медиатори - с определяща и съществена роля в достъпа на трудовия пазар, професионална квалификация и трудови умения.
- ✚ Намалване фактора рискови групи на пазара на труда, чрез нови специализирани мерки и програми.
- ✚ Повишаване квалификацията чрез усвояване на нова професия и придобиване на ключови умения.
- ✚ Изготвяне на индивидуални планове за действие
- ✚ Мотивационни обучения за професионална квалификация.
- ✚ Търсене на алтернативни форми на услуги.
- ✚ Реализиране на програми за обучение и професионална ориентация на ромското население.
- ✚ Обучение на ромското население в традиционни за тях занаяти, придобиване на умения и трудови навици и ориентацията им към предприемачество в тази посока
- ✚ Активна политика на пазара на труда ,чрез изготвяне и реализиране на повече местни и регионални програми ,в партньорство на институции, НПО и бизнес.

7. КУЛТУРА И СПОРТ

Перник е град с добра културна инфраструктура и значими културни събития.

Сред културните институти водещо място заема Общинският комплекс Дворец на културата. В него дарованието на музиканти, художници, поети, писатели, певци, танцьори и артисти се разгръща в професионални и самодейни форми. В структурата на комплекса са професионалните оркестри – Камерен оркестър „Орфей“, Духовият оркестър и Народен оркестър, както и Обединената школа по изкуствата.

Общинският драматичен театър „Боян Дановски“ разгръща активна професионална дейност за деца и възрастни.

Богата дейност в своето направление реализират Регионалният исторически музей, Художествената галерия и Регионалната библиотека „Светослав Минков“.

Свое място в културния живот през последните години зае Общинското предприятие „Културно-информационен център“.

Предимно с младите хора работят Общинският младежки дом и Районният младежки дом в кв. „Мошино“. Профилиран за работа с деца е Обединеният детски комплекс.

31 читалищата в населените места в Община Перник извършват широка и разнообразна културна дейност.

В културния календар на град Перник са включени значими културни прояви като:

- Празничен календар – включващ отбелязването на официалните и традиционни празници и годишнини
- Международен фестивал на маскарадните игри „Сурва“
- Великденска програма
- Майски културни празници
- Летен културен отдих
- Програма „Ден на града“
- Ноемврийски музикални дни
- Коледна и Новогодишна програма

Жанрово традиционно са се утвърдили форми като:

- Концерти – фолклорни, забавни и на класическа музика; професионални и любителски
- Театрални постановки – за деца и възрастни; професионални и любителски; класически и уличен театър
- Изложби
- Литературни срещи и беседи
- Презентират се автори с новите си заглавия;
- Срещи-разговори с видни културни личности;
- Дискусионни форуми;
- Възстановка на ритуали;
- Литературни – витрини;
- Открити уроци с участието на ученици от пернишки училища;
- Концерт-лектории;

Международният фестивал на маскарадните игри „Сурва“ в Перник е най-авторитетната в България и на Балканите изява на традиционни народни игри и обичаи с маски. Най-атраktivният му акцент е двудневното състезателно дефиле на маскарadni групи от страната и от чужбина. Два дни в центъра и по улиците на града се надпреварват да демонстрират колорита на своите игри и неповторими маски и костюми. Атраktivни изложби, базари и спектакли съпътстват дефилето.

Ежегодният конкурс за млади изпълнители на класически музикални инструменти е място за обмен на знания, умения и идеи, дава сцена за изява и стимулира детския талант.

В кв. Църква ежегодно се провежда фестивал на хората с увреждания.

Друга важна проява е Детският празник „Чичо Стоян“, който се провежда в с. Дивотино и фестивалът за детски игри „Дай, бабо, огънче“ в с. Мещица, както и фестивалът „Витошки напеви“ в с. Кладница, Община Перник.

Средновековната пернишка крепост „Кракра“ е място за изява и културни дейности и прояви:

- Граовски фолклорен събор;
- Рок фестивал;
- Технопартита;
- Ежегодни средношколски археологически експедиции;
- Театрални постановки;
- Изложби на открито;
- Звуково-светлинно шоу;
- Ученически часове по родолюбие на открито;
- Граждански ритуали.

Подземен минен музей:

- Презентация на историята на пернишката мина;
- Развитие на елементи на индустриален туризъм;
- Демонстрации на различни елементи от миньорския труд и бит;
- Предоставяне на „сертификат“ – парченце от въглища на два милиона години.

В Перник има много изложбени зали където творци от града представят своите творби:

“Любен Гайдаров”, в сградата Дворец на културата – Перник, пл. Кракра;
 изложбена зала “Арт салон” в сградата Дворец на културата, пл. Кракра;
 изложбена зала “Галерия КИЦ” – Перник, пл. Кракра
 изложбена зала “Кракра” – Перник, пл. Кракра

Провеждат се професионално-творческите пленери, които съпътстват всички по-големи събития в общината.

Продължава традицията под открито небе да се провеждат литературни вечери и концерти в Мемориала на миньорския труд. Нова културна проява е лятното кино, където главно се прожектират български филми, което е още една предпоставка за културното развитие на града.

От 2012 г. Община Перник е организатор на иновативно културно събитие /рок фестивал/ “Китариада”, по проект, финансиран по ОП Регионално развитие.

Създават се условия за провеждане на регулярни фестивали на уникалното граовско танцово и певческо изкуство. Привличат се фестивални туристи и се увеличават гостите в Община Перник. Подкрепят се художествените състави от общината.

Традиционно силни са колективните и самостоятелни изяви на художници, музейни и архивни работници, музиканти, актьори, писатели, танцьори, хористи, музиканти, самодейци.

В този контекст се обхваща и ромското население, естествено интегрирано в различните културни формации и дейности.

Изводи:

- ✚ Ромските деца и ученици участват активно в културния живот на общината и се изявяват в концерти, изложби и извънкласни форми, организирани от училищата, детските градини и общинската администрация.

Дейности:

- ✚ Да се съдейства от страна на общината за провеждане на културно-просветни програми и чествания на празниците на ромското население;
- ✚ Да се съдейства за публикуване в медиите на материали, показващи живота на малцинствените групи, техния бит и култура;
- ✚ Да се съдейства за разработването и реализирането на проекти за културната интеграция на малцинствата;
- ✚ Включване на децата и учениците при сформирани групи за:
  - развитие на музикалните способности за създаване естетически вкус към различните музикални стилове.
  - танцови групи за подобряване комуникацията между децата, формиране на привързаност и желание за продължаване на контактите извън тази група – в детската градина, училище;
  - клубни дейности за получаване на теоретични знания за особеностите на отделните танци, тяхната специфика, музиката.

Чрез развие на музикалната способност, повишаване на музикалната култура на учениците, усъвършенстване на певчески и танцови качества, постигане на синхрон при пеене и танцуване в група, децата и учениците ще опознаят по – добре корените си, ще придобие повече знания за местния фолклор и съвременния танц, ще повиши самочувствието и за родова принадлежност и историческа ценност, ще се почувстват значими в многообразието на гражданската общност.

Стимулирането на спортните прояви и мероприятията по физическо развитие на младите хора е приоритетна задача за ръководство на Община Перник. Под патронажа на общината се организират и провеждат ежегодни ученически спортни игри, състезания и прояви.

8. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

През 2003г. в България е приет Законът за защита от дискриминация, който е влязъл в сила от 2004 г. Той е в съответствие с директивите на съвета на Европейския съюз, но прилагането на закона и възможностите на защитените групи да се възползват от него остават слаби. Достъпът на ромската общност до комисията за защита от дискриминация остава ограничен, поради това, че хората не са запознати както с правата си по закона, така и с процедурите пред съдебната власт и пред комисията .

Един от основните проблеми на ромската общност в Община Перник е ниската правна култура, което рефлектира върху непознаване на правните възможности за защита от дискриминация.

9. ПРИСЪСТВИЕ НА РОМИТЕ В МЕСТНИ И НАЦИОНАЛНИ МЕДИИ.

Представителите на ромската общност макар и трудно, в последните години имат достъп до медиите, както до електронните, така и в печата. Анализирайки появата на ромската общност пред медиите, много пъти сме свидетели на пренебрежителен тон от страна на медиите, което поражда

враждебност към тази общност. Неравностойната позиция спрямо мнозинството в държавата оставя ромската общност в развитието на негативна обществена нагласа без алтернатива. Гражданското общество трябва да бъде съпричастно към проблемите и въпросите които ромската общност поставя на дневен ред за разрешаване.

Проблеми:

- ✚ Малък достъп на ромската общност до електронни и печатни медии
- ✚ Липса на постоянни рубрики, предавания и други форми на изява в национални и местни медии.
- ✚ Епизодично отразяване на живота и проблемите на ромския етнос.

Предложения за решаване на проблемите:

Дейности:

- ✚ Достъп до всички медии на ромската общност.
- ✚ Организиране на предавания, рубрики в електронните и печатните медии.
- ✚ Участие на журналисти – роми в предавания и рубрики
- ✚ Средствата за масова комуникация като образователни институции сред ромите.

10. ИЗВОДИ:

В ромските общности са налице различни фактори, пораждащи бедността- ранно отпадане от училище, ниско образование и/или липсваща професионална квалификация на голяма част от жителите, трайна безработица и липса на трудови навици за част от тях, ограничени възможности за заетост, лоши битови условия, липса на достъп до здравни, социални, образователни услуги.

Положението на ромското малцинство в община Перник все още изисква основни подобрения, особено що се отнася до обучението и заетостта, образованието, здравеопазването и жилищните условия. Особени усилия трябва да бъдат положени в областта на социалното включване.

11. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ПЕРНИК ЗА ПОДКРЕПА НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ (2013- 2014)

Приоритетни области на действие са:

1. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ
2. ОБРАЗОВАНИЕ
3. ЖИЛИЩНА ПОЛИТИКА
4. ЗАЕТОСТ И БЕЗРАБОТИЦА
5. КУЛТУРА

Таблица 7. ПРИОРИТЕТ 1 – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Оперативна цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Намаляване на детската смъртност	1.1 Ранна регистрация на бременните, наблюдение по време на бременността и своевременна хоспитализация на родилките	1.1.1.Активно съдействие от страна на здравния медиатор, на личния лекар за обхващане на бременните до четвъртия месец на бременността с регистрация, консултации с лекар- специалист по акушерство и	МЗ, РЗИ,РЗОК специалисти по акушерство и гинекология, здравен медиатор от Община Перник, Общностен център, Център за обществена подкрепа	2015–2017г.		Проект„Социално включване – Във фокус – семейството” Държавният бюджет	Брой проведени обхванати жени от ромските квартали на община Перник

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
		гинекология и своевременно постъпване в лечебно заведение за болнична помощ за раждане;					
		1.1.2. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност	Лични лекари РЗИ Здравен медиатор от Община Перник, Общностен център, Център за обществена подкрепа	2015-2017г.		Проект „Социално включване – Във фокус – семейството” Държавният бюджет	Брой обхванати млади хора и техните родители
	1.2.Намаляване на бременностите в юношеската възраст и профилактика на вродени аномалии и наследствени заболявания	1.2.1. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето;	МЗ, РЗИ, здравен медиатор, лични лекари	2015–2017г.		Проект „Социално включване – Във фокус – семейството” Държавният бюджет	Брой проведени беседи в ромските квартали на община Перник

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
		за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране в ромските квартали на община Перник.					
2. Подобряване на здравната помощ за новородените чрез изпълнение на националните профилактични програми	2.1. Повишаване на обхвата с имунизации по Националния имунизационен календар на новородените и децата до 7-годишна възраст	2.1.1. Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на децата със задължителните имунизации по националния имунизационен календар и разпространение на информационни материали.	Лични лекари Здравен медиатор от Община Перник Общностен център, ЦОП, РЗИ.	2015 - 2017		Проект „Социално включване – Във фокус – семейството” Държавният бюджет Държавният бюджет	Брой обхванати семейства
	2.2. Подобряване на профилактичните дейности сред ромското	2.2.1. Провеждане на профилактични прегледи с мобилни педиатрични	РЗИ, лични лекари, здравен медиатор от Община Перник, „Общностен	2015-2017г.		Проект „Социално включване – Във фокус – семейството”	Брой проведени профилактични прегледи.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
	население	кабинети в ромските квартали на Община Перник	център”			Държавният бюджет Държавният бюджет Държавният бюджет	
	2.3. Осигуряване на по-добро здравно обслужване и по-добро качество на живот на болни с хронични заболявания и хора с увреждания	2.3.1. Информирани на хронично болните за техните права и навременното им освидетелстване.	Здравен медиатор – община Перник, ОПЛ, РЗИ, РЗОК	2015-2017г.		Републикански и бюджет	Брой проведени консултации
	2.4. Обучение на подрастващото население за предпазване от най-честите заболявания	2.4.1. Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти и медиатор за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол и наркотични вещества	Здравен медиатор – община Перник, РЗИ, медицински специалисти – здравни кабинети	2015-2017г.		Републикански и бюджет	Брой проведени беседи

Община Перни е разполагала със Здравен медиатор до месец август 2014 година.

Таблица 8. ПРИОРИТЕТ 2 – ОБРАЗОВАНИЕ

Оперативна цел: Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища.	1.1. Осигуряване на позитивни образователни условия за ранно детско развитие в системата на предучилищното образование /ранно детство и предучилищна възраст от 0 до 7 години	1.1.1. Осигуряване на подходяща образователна среда за включване на децата от обособените по етнически признак детски градини чрез поэтапен прием в детски градини, извън ромските квартали, в смесени етнически групи	Община Перник	2015-2017г.		Проект „Социално включване „Във фокус - семейството“	Осигурена подходяща среда
		1.2.2. Подготовка за равен старт в училище Създаване на летни групи	Община Перник	2015-2017г.		Община Перник Проект „Социално включване“	Брой открити групи

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
2. Повишаване на качеството на образование в обособените детски градини в ромските квартали на град Перник и останалите населени места на в които учат предимно ромски деца.		2.1.1.Осигуряване на подходяща образователна среда за включване на децата от обособените по етнически признак детски градини чрез поетапен прием в детски градини, извън ромските квартали, в етнически смесени групи;					
3.Приобщаване и приемане на родителите - роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.		3.1.1Насърчаване на отговорно родителско отношение. Ефективни санкции срещу родители, които нарушават разпоредбите на чл. 53 от Конституцията на Република България и чл. 7 от Закона за народната				Община Перник Проект „Социално включване” „Община Перник – в грижа за децата”	Брой приобщени родители

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
		просвета, според които училищното обучение до 16 – годишна възраст е задължително;					
		3.1.2. Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на ромските родители относно ползите от предучилищното образование;					
		3.1.3. Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства, ученически парламенти или обществени съвети		2015-2017г.			Брой родители участвали
		3.1.4. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна	МОМН	2015-2017г.			Брой обучени педагогически и специалисти преминали обучение

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
		среда					
		3.1.5. Създаване на клубове по интереси; сформирани на групи по свободно избираема подготовка (СИП) в областта на културата, фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации; изкуства; традиционни занаяти;	ОПРЧР	2015-2017г.		Община Перник ОПРЧР	Брой лица участници в дейностите Брой дейности и занимания
4.Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход.	4.1. Прилагане на система от стимули и мерки за въвеждане на интеркултурно образование във всички	4.1.1. Периодично обявяване на конкурси за проекти по Стратегическа цел 3 от Тригодишната програма на Центъра за образователна интеграция на деца и ученици	МОМН Община Перник – кандидатстване с проекти	2015-2017г.		Община Перник	Брой спечелени проекти Брой изпълнени проекти

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
	етапи на предучилищното, училищното и университетското образование						
5.Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти.	5.1. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти	5.1.1. Въвеждане на форми на взаимодействие и дейности в детските градини и училищата за изграждане на положителни нагласи към образователната интеграция на ромските деца	МОМН, РИО и ЦОП в сътрудничество с директорите на детски градини и училища	2015-2017г.	В рамките на държавния и общинския бюджет По проекти от ЕС	МОМН Община Перник ЦОП ОПРЧР	Брой въведени форми
		5.1.2. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	Община Перник Учебни заведения на територията на	2015-2017г.	В рамките на държавния и общинския бюджет По проекти	МОН Община Перник	Брой спечелени проекти Брой изпълнени проекти

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
			Община Перник		от ЕС"		

Таблица 9. ПРИОРИТЕТ 3 – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	1.1. Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;	1.1.1. Разработване на общинска програма за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население, като част от общинският план за развитие	Община Перник	2015-2017г.		Общински бюджет	Нова общинска програма
	1.2. Актуализация и/или изработване на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени	1.2.1 Изработване на ПУП на ромските квартали	Община Перник	2015-2017г.		Републикански бюджет	Площ (в м ²) на застроения терен

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
	1.4. Изграждане и рехабилитация на социални жилища	1.4.1 Изграждане на социални жилища	Община Перник и МРРБ			ОП Европейск и средства	Бр. изградени нови социални жилища
		1.4.2 Реновиране на съществуващи социални жилища;	Община Перник и МРРБ			ОП- Европейск и средства	Брой реновирани социални жилища
		1.4.3 Подобряване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари, реконструиране на Ви К мрежи в ромските квартали .		2015-2017г.		ОП- Европейск и средства	
	1.2.Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др	1.2.1.Реконструкция на обекти на образователната инфраструктура				Общински бюджет Проектно финансиране	
		1.2.2.Реконструкция на обекти на културната инфраструктура				Общински бюджет Проектно финансиране	

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
		1.2.3.Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура изграждане на социални заведения	Община Перник МРРБ	2015-2017г.		Проект „Изграждане на център за настаняване не от семеен тип в град Перник” по ОПРР	Изграден център за настаняване от семеен тип
	1.3. Развитие и модернизация на местната инфраструктура, създаваща условия за растеж и повишаване привлекателността на общината за инвестиции и местоживееене.	1.3.1. Създаване на градоустройствена основа за обслужване на собствеността и реализиране на инвестиционни инициативи.	Община Перник МРРБ	2015-2017г.		ОПРР	Изработване на интегриран план за градско възстановяване и развитие
		1.3.2. Разработване на програма “Общинска жилищна политика”	Община Перник	2015-2017г.		ОПАК, ОПРЧР, Общински бюджет	Общинска програма

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
		1.3.3. Достъп до устойчиви и ефективни енергийни ресурси	Община Перник МРРБ	2015-2017г.		ОПРР	Саниране на общински жилищни блокове.

Таблица 10. ПРИОРИТЕТ 4 - ЗАЕТОСТ

Оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост. Квалификация и преквалификация на безработни	1 1.Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми	1.1.1.Организиране на обучителни курсове за безработни лица: а) мотивация за активно търсене на работа; б) професионална ориентация; в) професионална квалификация, в рамките на	МТСП,АЗ,МОМН, НПО в сътрудничество с община Перник	2015-2017г.		Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой разработени проекти

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
роми, както и заети роми, в съответствие с професии, търсени на пазара на труда.		годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове					
		1.1.2.Осугуряване на заетост на безработни роми по проекти, финансирани от ЕС	Община Перник	2015-2017г.		ОПРЧР	Брой назначени безработни роми
			АСП в партньорство с Община Перник	2015-2017г.		ОПРЧР BG051PO00 1-5.2.11-0001 «Приеми ме», проект «И аз имам семейство	Брой назначени роми, като приемни родители
		1.1.3. Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по	МТСП,АЗ,МОМН в сътрудничество с общината, неправителствени организации	2015-2017г.		Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой обучени младежи

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
		заетостта (НПДЗ) и други планове					
2.Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес		2.1. Подкрепа за започване на собствен бизнес	МТСП, АЗ, МИЕТ в сътрудничество с община Перник	2011-2015		Републикански бюджет, ОПРЧР и донорски програми и проекти	Брой лица завършили обучение за предприемачество: Процент от тях стартирали собствен Бизнес
3.Ограмотяване, квалификация и преквалификация на ромите и друго живеещо при подобни условия население, включително и на заети в професии, традиционно характерни за етноса – ковачество, кошничарство, изработка на изделия от ракита и др., строителство и	3.1.Организира не на обучителни курсове за безработни лица		МТСП,АЗ,МОМН НПО, задруга на майстори и занаятчии в сътрудничество с община Перник	2015-2017г.		Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой разработени проекти

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
ремонт на покриви и пътища.							

Таблица 11. ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на общественя ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	1.1.Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба №1 на Община Перник за ред и сигурност сред ромското население;	Община Перник и ОД на МВР - Перник	2015–2017г.	Не са необходими	-	Брой полицейски служители обучени да работят в мултиетническа среда Брой беседи в ромските квартали

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
		1.1.2.Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население;	Община Перник, ОД на МВР Гр.Перник, НПО представител и на общността.	2015–2017г.	Не са необходими	-	Брой работни срещи и лица участвали в тях конкретни резултати
		1.1.3.Създаване на програми за превенция на насилието над малолетни и непълнолетни, извършването на противообществени прояви;	Община Перник, ОД на МВР гр.Перник, НПО представител и на общността.	2015 -2017г.			Брой създадени програми
		1.1.4Съвместна работа с други институции и специалисти при предлагане	Община Перник, ОД на МВР гр.Перник, НПО	2015 -2017г.			Брой проведени услуги

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
		услуги за деца с противообществени прояви и жертви на насилие;	представител и на общността.				
		1.1.5.Обучение по права на човека и права на детето в училище;	Община Перник, ОД на МВР гр.Перник, НПО представител и на общността.	2015 -2017г.	Не са необходими		Брой обучени лица Брой проведени обучения
2. Повишаване на ефективността на системата за социалното подпомагане чрез повишаване квалификацията на социалните работници за работа в мултиетническа среда	2.1. Повишаване на знанията и добиване на практически умения за работа в мултиетническа среда на социалните работници	2.1.1.Обучение на социални работници от дирекция «Социално подпомагане» за работа в мултиетническа среда.	МТСП, АСП, Дирекция „Социално подпомагане” гр. Перник	2015-2017г.		Републикански бюджет	Брой проведени обучения; Брой обучени социални работници

Таблица 12. ПРИОРИТЕТ 6 – КУЛТУРА И МЕДИИ

Оперативни цели:

1. Създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество.

2. Създаване на условия за равнопоставено представяне на ромската общност, промяна на негативния образ на ромите в печатните и електронни медии.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времени период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите и маргинализираните групи	1.1. Да се постигне културна интеграция на ромите.	1.1.1. Разработване и реализиране на програма за културна и социална интеграция на общинско ниво като част от общинския план за развитие на Община Перник	Община Перник	2015-2017г.		Общински бюджет Международни програми ЕСФ	Брой реализирани дейности /проекти по програмите Среден размер на бюджет на реализираните проекти
2. Запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности;	2.1 Да се постигне развитие и опазване на културната идентичност на ромите;	2.1.1. Популяризиране на ромската култура, традиции, обичаи и творчество чрез отбелязване на празници, съгласно културния календар	Община Перник и НПО	2015-2017г.		Общински бюджет И средства по проекти	Брой проведени мероприятия, организирани и брой включени участници

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
		на Община Перник					
		2.1.2.Популяризиране на позитивния образ на ромите в медийното и публичното пространство чрез успешни практики	Институции на територията на Община Перник, НПО, лидери	2015-2017г.			Брой популяризирани успешни практики
		2.1.3.Подаване на редовна и подробна информация към общинските медии за положителни събития от всички сфери на живота на ромската общност в Община Перник.	Община Перник	2015-2017г.	Не са необходими		Брой подадени информации

12. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, нестопанските организации и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и действия за реализиране на съвместни програми допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- Повишено качеството на образование в кварталите с ромско население;
- Симулиране адаптацията на ученици към училището.
- Обхващане и задържане на по – голям брой деца на възраст от 3 до 6 години, като ще им осигурят равен старт при постъпване в училище.
- Подобряване на материално – техническата база в училищата и детските градини и осигуряване на учебно – технически средства и помагала, дидактически материали за обучение и игри.
- Включване на децата и учениците в клубовете по интереси с цел развиване способностите си, усъвършенстване, удовлетвореност и повишаване на самочувствието им на знаещи и можещи.
- Запознаване на децата с културното многообразие, проучване и съхраняване културното наследство на нацията и на ромския етнос. По този начин ще изградят у себе си стъпка по стъпка нравствена ценностна система и усещането, че светът е многолик и универсален, и че те му принадлежат.
- Създаде атмосфера на толерантност, мотивация за участие в образователния процес и желание за индивидуална изява на учениците.
- Въвеждане на интерактивни методи на преподаване и обучение.
- Намалена неграмотността сред 18 – 25 годишните млади хора ;
- Получена професионална квалификация на младежи;
- Намалена безработицата сред малцинствата;
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора в кварталите;
- Подобрен достъп до здравни услуги и намалена заболяемост на представители от етнически малцинства, които живеят в бедност на територията на Община Перник ;
- Изградени нови жилища, зелени площи и детски площадки;
- Подобро състоянието на техническата инфраструктура в кварталите;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности;
- Утвърдена обществена структура за развитието на местната общност;
- Повишена осведоменост на целевите групи;
- Включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по Общински план за развитие на община Перник;
- Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите;
- Активизирани местни общности, които са информирани за мерките и дейностите по Общински план за действие.

13. УПРАВЛЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Управлението на Плана за действие се осъществява от екип определен със заповед на Кмета на община Перник.

Оценката на изпълнението на плана за действие се осъществява от членове на оперативния екип, които са изготвили настоящия план чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Със заповед на Кмета на Общината ще се създаде Звено за мониторинг и оценка на плана за действие като структура към общинска администрация.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението:

- Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.
- Екипа координира и обобщава получената информация в доклада.
- Докладът се приема от Общински съвет.
- Докладът се представя за одобрение пред Областен съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси.

14. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В ромските общности са налице различни фактори, пораждащи бедността - ранно отпадане от училище, ниско образование и/или липсваща професионална квалификация на голяма част от жителите, трайна безработица и липса на трудови навици за част от тях, ограничени възможности за заетост, лоши битови условия, липса на достъп до здравни, социални, образователни услуги.

Положението на ромското малцинство в община Перник все още изисква основни подобрения, особено що се отнася до обучението и заетостта, образованието, здравеопазването и жилищните условия. Особени усилия трябва да бъдат положени в областта на социалното включване.

Насочвайки усилията в разработване на програми и проекти за безвъзмездно финансиране с насоченост намаляване степента на социална изолация и бедност. Безспорно бедността на ромската общност е първият и най-сериозен фактор. Става дума за унаследена бедност, задълбочена от масовата продължителна безработица сред ромите.

За изпълнението на „План за действие на община Перник за подкрепа на интеграционните политики” от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност.

Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение.

Като участници не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността и

компетентността на експертите, работещи по въпросите на ромите. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма.

Общински оперативен екип в състав:

Председател:

Нели Александрова – ст.експерт ПИЦ

Членове:

1. Севделена Димитрова – секретар на МКБППМН
2. Ирина Богданова – председател на ОБСНВ
3. Ваня Савова – гл.експерт отдел „Здравеопазване, жилищна политика, спорт и социални дейности”
4. Емилия Янакиева – мл.експерт отдел „Здравеопазване, жилищна политика, спорт и социални дейности”
5. Мая Лилова – гл.експерт отдел “Образование, култура, младежки дейности и духовно развитие”
6. Бойка Александрова – началник отдел “Бюро по труда”
7. Любка Симеонова – отдел „Закрила на детето,,

19.01.2015 година.

Съгласувал:

Зам. Кмет :

/Д-р Адриан Симеонов/

